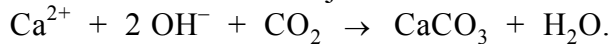

Fluoride in tandpasta

18 maximumscore 3

Een voorbeeld van een juist antwoord is:

Als het gas koolstofdioxide is, wordt het (kalkwater na enige tijd) troebel.

- Ca^{2+} , OH^- en CO_2 voor de pijl 1
- CaCO_3 en H_2O na de pijl en juiste coëfficiënten 1
- notie dat het kalkwater troebel wordt 1

19 maximumscore 2

Een juist antwoord kan als volgt zijn genoteerd:

Indien een antwoord is gegeven als $[\text{Pb}^{2+}][\text{Cl}^-][\text{F}^-]$ 1

Indien een antwoord is gegeven als $[\text{Pb}^{2+}] + [\text{Cl}^-] + [\text{F}^-] = K$ 1

Indien een antwoord is gegeven als $\frac{[\text{Pb}^{2+}][\text{Cl}^-][\text{F}^-]}{[\text{PbClF}]} = K$ 1

Indien een antwoord is gegeven als $\frac{[\text{Pb}^{2+}] + [\text{Cl}^-] + [\text{F}^-]}{[\text{PbClF}]} = K$ 0

Indien slechts een antwoord is gegeven als $K = \dots$ 0

20 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juist antwoord is:

Door toevoegen van overmaat NaCl en $\text{Pb}(\text{NO}_3)_2$ worden de $[\text{Cl}^-]$ en de

$[\text{Pb}^{2+}]$ groot. Omdat de $[\text{F}^-] = \frac{K}{[\text{Pb}^{2+}][\text{Cl}^-]}$ wordt in de oplossing de

fluorideconcentratie (en dus ook het aantal mol opgelost PbClF (per liter)) klein.

- notie dat de $[\text{Pb}^{2+}]$ en de $[\text{Cl}^-]$ groot zijn 1
- uitleg, via de evenwichtsvoorwaarde, dat de fluorideconcentratie klein is 1

Indien een antwoord is gegeven als: „De $[\text{Pb}^{2+}]$ en de $[\text{Cl}^-]$ zijn groot, waardoor het evenwicht naar links verschuift.” 1

Indien een antwoord is gegeven als: „Door de overmaat aan Pb^{2+} ionen en Cl^- ionen wordt de fluorideconcentratie heel klein.” 0

Opmerking

Wanneer een onjuist antwoord op vraag 20 het consequente gevolg is van een onjuist antwoord op vraag 19, dit antwoord op vraag 20 goed rekenen.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

21 maximumscore 4

Een voorbeeld van een juiste berekening is:

$$[\text{CO}_3^{2-}] = 4,7 \cdot 10^{-11} \times \frac{4 \times 10^{-2} \times 1,10 \cdot 10^{-5}}{10^{-5,00}} = 2 \cdot 10^{-12}, \text{ dit is niet groter dan } 10^{-11} \text{ mol L}^{-1}.$$

- berekening van de $[\text{H}_3\text{O}^+]$: $10^{-5,00}$ 1
- berekening van de $[\text{HCO}_3^-]$: het afgelezen percentage HCO_3^- vermenigvuldigen met $1,10 \cdot 10^{-5}$ (mol L⁻¹) 1
- juiste evenwichtsvoorwaarde, bijvoorbeeld genoteerd als $K_z = \frac{[\text{H}_3\text{O}^+][\text{CO}_3^{2-}]}{[\text{HCO}_3^-]}$ (eventueel reeds gedeeltelijk ingevuld) 1
- berekening van de $[\text{CO}_3^{2-}]$ en conclusie: K_z (bijvoorbeeld via Binas-tabel 49: $4,7 \cdot 10^{-11}$) vermenigvuldigen met de gevonden $[\text{HCO}_3^-]$ en delen door de gevonden $[\text{H}_3\text{O}^+]$ 1

Opmerkingen

- *De significantie in de uitkomsten van de berekening in dit geval niet beoordelen.*
- *De toegestane marge in de aflezing van het diagram is $4,0 \leq \text{waarde} \leq 5,0$.*
- *Wanneer een antwoord is gegeven als:*

$$[\text{CO}_3^{2-}] = \frac{4,5 \cdot 10^{-7} \times 4,7 \cdot 10^{-11} \times 96 \times 10^{-2} \times 1,10 \cdot 10^{-5}}{(10^{-5,00})^2} = 2,2 \cdot 10^{-12}$$

dit goed rekenen.

22 maximumscore 4

Een voorbeeld van een juiste berekening is:

$$\frac{\frac{7,5836 - 7,1842}{261,7} \times 19,00}{20,0143} \times 10^6 = 1,449 \cdot 10^3 \text{ (massa-ppm)}$$

- berekening van het aantal g PbClF: 7,5836 (g) minus 7,1842 (g) 1
- omrekening van het aantal g PbClF naar het aantal mol F⁻ (is gelijk aan het aantal mol PbClF): delen door de massa van een mol PbClF (bijvoorbeeld via Binas-tabel 99: 261,7 g) 1
- omrekening van het aantal mol F⁻ naar het aantal g F⁻: vermenigvuldigen met de massa van een mol F⁻ (bijvoorbeeld via Binas-tabel 99: 19,00 g) 1
- omrekening van het aantal g F⁻ naar het aantal massa-ppm F⁻ in de tandpasta: delen door 20,0143 (g) en vermenigvuldigen met 10⁶ (ppm) 1